

Rapport

fra

KLF, Kirke & Medier

Mikkel og Guldkortet

En seeranalyse af de 24 afsnit af julekalenderen på TV 2 i december år 2008, Mikkel og Guldkortet

På billedet: Fra venstre ses lillesøster Marie, far Henrik, mor Birgitte, hovedperson Mikkel, nisserne Høvlebænk, Goddrenge og Gammelbo og storesøster Louise.

Rapport fra KLF, Kirke & Medier

Mikkel og Guldkortet, julekalender i 24 afsnit på TV 2 i december 2008.

Baggrund

Nikolaj Scherfig har skrevet historien om Mikkel og Guldkortet. Han er kendt som forfatter til manuskriptet for: Taxa, Rejseholdet, Jesus og Josefine og Ørnens Øje. Den anden forfatter er Bo Hansen. Han har skrevet Nordkraft og var også medforfatter på Jesus og Josefine, som var julekalender på TV 2 i 2003.

Historien: Mikkel og Guldkortet handler om forberedelserne til jul i en almindelig dansk familie, som har økonomiske problemer (man skulle tro TV 2 havde forudset finanskrisen). Det overordnede tema er mødet mellem det menneskelige/materielle liv og det som skal tros og har med ikke materielle værdier at gøre. Set up er en familie med 3 børn, hvor Mikkel på 11 år er hovedperson. Mikkel redder en dag en nisse fra at dø og får et ønske opfyldt: at han kan købe alt det han ønsker sig. Selvom ønsket går i opfyldelse bliver livet ikke perfekt. Der viser sig mange problemer med det materialistiske eventyr, og den magt pengene giver. I serien møder vi bl.a. resten af familien: Far Henrik, mor Birgitte, lillesøster Marie og storesøster Louise og endelig de tre nisser, som står for det ikke materielle, dem skal man tro på for at kunne se dem.

Producer Meta Foldager er også kendt som producer på filmene 'De Fortabte Sjæles Ø', 'Kongekabale' og 'Nordkraft'. Medproducer er Louise Westh, som bl.a. har produceret ungdomsfilmene Råzone.

Der er i forbindelse med denne udsendelsesrække oprettet en hjemmeside jul.tv2.dk, hvor der er utallige muligheder for spil, debat, historiefortælling, syng din egen julesang osv. Hvis man vil se serien på nettet kan man betale for adgang til TV 2s betalingskanal: Sputnik

Analyse

1 familie med 2 voksne og 3 børn har set og analyseret de 24 afsnit af Mikkel og Guldkortet, som de fleste dage blev sendt kl. 20.00 med genudsendelse næste eftermiddag. Nogle dage blev julekalenderen flyttet pga. håndboldmesterskabet.

Følgende spørgsmål blev besvaret for alle afsnit:

Afsnittets vigtigste situation?

Hvilken relevans for den kristne jul ses i dette afsnit?

Hvilke stærke og svage sider sås i dette afsnit?

Hvilken relevans har afsnittet for jul i almindelighed?

Endelig har familien svaret på en række spørgsmål for serien som helhed.

Overordnet om serien

Målgruppen

Familien mener, at det er en godt fortalt historie, som egner sig til en bred målgruppe fordi den er så rummelig omkring væsentlige livsværdier, som mange nationaliteter og trosretninger er fælles om: hvis pengene styrer alene ender det i kaos, hvis kærligheden sættes over styr bliver verden et meget koldt sted at være.

Det er tydeligvis en julekalender, som er beregnet på børn, bl.a. fordi børn har de vigtigste roller i serien. Af samme grund synes børn og voksne i familien, at det er unødvendigt for historien og upassende for rollemodellen TV 2, at der i flere afsnit bliver brugt mange bandeord.

Hvilke livsværdier sætter Mikkel og Guldkortet fokus på?

Temaet er meget koncentreret omkring, hvad der sker, når pengene får magten over os mennesker, og at det er børn, som bedst får øje på det vigtigste:

medmenneskeligheden/kærligheden. Samtidig er der en spændende vinkel omkring nisserne. De er på nogle måder meget menneskelige, fordi de også begår fejl og ikke altid er gode, men de er også en del af en anden verden, derfor kan de kun ses af dem, som tror på dem, og de kan "trylle".

Hvordan kan man knytte en kristen forkyndelse til Mikkel og Guldkortet?

Nisserne er symboler på den anden verden, en verden man skal tro på for at se den. Selvom der både er noget menneskeligt over dem, fordi de fejler og noget mørkt, fordi de er beskidte og bor under jorden, så er der også forståelse af vigtigheden af at tro, og det kan overføres til kristen tro – om troen som indgang til Guds verden. Det er børnene som bedst kan tro og dermed se det vigtige. Også i det NT henviser Jesus til børnene, som dem der ser det vigtige og naturligt hører Gud til, ikke fordi de er uskyldige men fordi de stadig undres over livets store og små spørgsmål og forstår det vigtige.

Guldkortet er symbolet på menneskets udtømmelige begær, som bringer materielle goder og kan tage magten fra os. Som pendant hertil kan ses et kristent symbol på rigdom: dåben og dermed troen. De er indgangen til en usynlig og udtømmelig åndelig rigdom.

Sammenskrivning af svar på spørgsmål, som blev stillet til hvert afsnit

Afsnittenes vigtigste situation

I afsnit 1 introduceres vi til den verden, som ingen tror på mere, nissernes verden. I de efterfølgende afsnit lærer vi om nissernes skæbne, de kan trylle, men de bliver syge, hvis de ikke holder deres løfte. I afsnit 8 belønnes far Henrik for at være ærlig ved at aflevere pengene tilbage. Det bliver springbræt til, at han bliver indviet i nissernes verden. I afsnit 11 begynder den nye livsstil med investeringer og beslutninger at tage magten fra Mikkel. Da Mikkel er blevet bortført i afsnit 13 tvinges forældrene i afsnit 14 til at tage stilling til pengenes betydning i forhold til at få Mikkel helskindet tilbage. I afsnit 15 reddes Gammelbo's liv af en af bortførerne, dermed får bortføreren del i den materielle rigdom. Nisserne deler således sol og regn (jordiske goder) lige over både gode og onde. I afsnit 18 ser vi, hvordan der skabes kaos og ligegyldighed, når alle får uhæmmet adgang til materielle goder. Mikkel søger en løsning i nissernes land, nu hvor mennesker har givet op. Samtidig dukker en frygtens regent op, Palle. Guldkortene trylles væk igen med lillesøster Maries hjælp i afsnit 23. I sidste afsnit er alt ved det gamle og kærligheden vinder over det materielle. Familien pointerer, at romancen i sidste afsnit, hvor alle kysser i sofaen, tager overhånd og bliver utroværdig.

Stærke og svage sider

Nisserne virker godt, de er kraftfulde og meget menneskelige med alle deres uenigheder. Teenagedatteren som meget selvoptaget virker også troværdig. Sangen i afsnit 3 ødelægger klimaks, mener børnene i familien. I afsnit 4 synes de, at det er lidt plat, at nissen Goddrenge forelsker sig i Louise. Derudover er der utilfredshed med mange bandeord. Familien synes forældrene er klichéagtige i deres forsøg på at løse problemet omkring børnenes tro på nisser med en børnepsykolog. I afsnit 6 er scenen med Nis Goddrenge, der siger, at Gammelbo skal gå til psykolog god og humoristisk, fordi den netop spiller på det menneskelige. Sådan er det også i afsnit 8, hvor far Henrik træder i karakter og leverer pengene tilbage. Igen synes sangen svag i afsnit 9.

Der er skabt en autentisk stemning i afsnit 11, hvor pengene/kortet styrer Mikkel, til gengæld virker Anders' og Thomas' forsøg på at stjæle nisseguldet plat. Det er spændende at følge Mikkel i hans liv med mange voksenopgaver omkring investeringer. Hele vejen igennem virker Anders og Thomas historien som påklistret, familien mener, at det kan skyldes, at de ikke må være for farlige af hensyn til de yngste seere. I afsnit 15 hænger historien med redningen af Gammelbo godt sammen, men det er stadig unødvendigt med så mange bandeord, og sangen synes heller

ikke at virke, heller ikke i det følgende afsnit. God idé at lade Høvlebænk høre forkeret i afsnit 17, så Maries ønske bliver et helt andet. Hun ønsker, at ingen skal have guldkort, men han hører, at alle skal have et guldkort. I afsnit 19 ser vi en grotesk verden, hvor alle har alt (materielt) og dog er der kun kulde, magtbegær og mistillid. Det er en stærk scene omkring Høvlebænks dødsleje i afsnit 21, også da han bliver levende igen i næste afsnit.

De voksnes kolde, materialistiske verden er ved at blive trivial, men det bliver også klart, at de ikke selv kan finde en løsning. Marie og Mikkel finder sammen med nisserne frem til løsningen til sidst. Igen er det børnene, som har nøglen til løsningen og kærligheden.

Afsnittenes relevans for den kristne jul

Helt fra start lægges der vægt på den anden verden, den som kun kan ses for den som tror. Dette billede kan også bruges i den kristne verden, hvor Gud ikke blot findes for den som tror, men hvor han kun kan erfares af den som tror. I afsnit 3 ser vi, hvordan børn har en direkte adgang til en verden, som de voksne ikke ser. Seerne synes, at referencen til Giv en Ged virker påtaget. I afsnit 4 skal Louise tilbage til sin barnetro for at se nisserne, det ligger i det uvisse om der her peges på, at man skal være barnlig/naiv for at tro, synes familien. Det viser sig, at Mikkel ikke kan lade være med at være grådig, nu da han har fået guldkortet, som er udtømmeligt. I afsnit 6 tilspidses konflikten mellem tro og virkelighed, fordi forældrene hyrer en psykolog til at redde børnene. Igen peges der på det "barnetroen" som modsætning til virkeligheden. Senere bliver det tydeligt at også voksne kan få indsigt via barnetroen og ved at følge børnene. Man skal tro for at se.

Mikkel får i afsnit 16 taget alt det materielle fra sig, men det lærer han ikke noget af i stedet ærgrer han sig over ikke at have købt et privatfly i stedet for at give pengene til en skole i Afrika. I afsnit 18 er der igen mange, der bander, det kan hentyde til en dæmoniseret og gudløs verden, hvor kun egoisme råder. Derefter bliver den ellers så fornuftige lærer også grebet af grådigheden. Sådant en verden blev Jesus født ind i. Palle (læreren) får status som en anden Kong Herodes, skriver familien, han er sygeligt bange for modstandere og konkurrenter. Det med at Mikkel søger løsning i nissernes land, kan sidestilles med at mennesket må søge Gud, når vi selv står i afmagt. Heri ligger samtidig en frygt for at skulle stå til regnskab for det man har gjort. I slutningen af serien (afsnit 21) viser det sig, at Nis Goddreng, ikke er bedre end andre, men faktisk mere afstumpet end Gammelbo. Da de er taget til nisse land med den syge Nis Høvlebænk vender han tilbage til livet pga. kærligheden fra en nisse sygeplejerske, en ganske ufortjent kærlighed, den ægte vare uden bagtanker.

Afsnittenes relevans for jul i almindelighed

Fra starten får man indblik i, hvordan børns materialistiske drømme er skabt af reklamer, som giver indtryk af, at alt kan fås til små penge. Når voksne leger nisser og putter noget i julestrømpen, vil de så, at børnene rigtigt skal tro på nisser? De tror jo ikke selv på dem. Det er tydeligt, at familiemedlemmerne med guldkortene tror, at de kan købe sig til alting, inklusiv lykke, det er vores egen juletradition jo også præget af. I afsnit 8 viser det sig, at der er håb også for de voksne om at vende sig fra griskheden, og det er børnene der viser vejen. Også i en traditionel juleforståelse er det børnenes fest. Kun børn og barnlige sjæle kan glæde sig oprigtigt. I 10. afsnit bliver det tydeligt at kærlighed ikke kan købes for penge, da Mikkel vil give en dyr ring til Frederikke, og hun ikke vil tage imod den. Senere skaber det materielle også splid mellem Louise og kæresten Adam. Mikkel begynder at bruge penge på velgørende formål, selvom han måske ikke tænker så meget på modtagerne, så går pengene dog til et godt formål, og det er på den måde også meget menneskeligt, mener analysefamilien. I afsnit 14 har menneskene helt

overtaget styringen, og det som handler om andre kræfter (overnaturlige eller trosmæssige) er sat helt ud af spil, sådan som vi også kan gøre det, ikke mindst i juletravlhedens tid. Generelt stilles der ind på, hvad det materielle betyder for julen. Især Anders og Thomas er symboler for grådighedens grimme ansigt i afsnit 17. I næste afsnit ser vi, hvad der sker, når alle får mulighed for at boltre sig i materiel rigdom. Der bliver bestemt ikke mere medmenneskelighed af den grund, tværtimod. Jo mere vi er os selv nærmest, jo mere kaos bliver der, og kaos skaber utryghed, og så er julen heller ikke mere en selvfølge. Til sidst må pengene (Mikkel) og magten (Nis Gammelbo og Stormanden, som er nissernes chef og meget sur) give op overfor verdens kaos. Det er i stedet kærligheden repræsenteret ved barnet Marie, som finder løsningen. Dermed bevises det, at det er børnene, der redder verden fra at gå til i magt, begær og kaos. I sidste afsnit forstår Mikkel familien, at lykken ikke ligger i de materielle værdier, i kærligheden.

Til højre ses hele familien fra julekalenderen, Mikkel og Guldkortet. Far Henrik (Michael Carøe), mor Birgitte (Paprika Steen), Louise (Mette Gregersen), Mikkel (Marco Ilsø) og Marie (Carla Rasmussen)

Herunder et foto, som symboliserer tilliden til guldkortet og dets muligheder.

Konklusion

Mikkel og Guldkortet er ifølge familien Markussen en godt fortalt historie. Den altoverskyggende historie handler om, hvordan vores fascination af penge let kan lede os væk fra kærligheden og over i ren egen interesse. Ved siden af fortælles en anden historie, historien om det som ikke kan ses uden videre, om det man skal tro på for at se. I denne anden verden sker ting, som mennesker ikke kan få til at ske. Som udgangspunkt kan kun børn få adgang til den parallelle verden, som i denne sammenhæng er nissernes verden. Familien Markussen ser flere mulige paralleller til den kristne tro omkring det med, at børn har lettest adgang til den, fordi de kan tro, og fordi penge ikke har samme magt i nissernes verden. De svage punkter i serien er: at Anders og Thomas aldrig kommer til at fungere som en integreret del af historien ifølge familien Markussen. De virker lidt kunstige måske for, at de ikke må være så farlige for de mindste seere. Sangene føles af børnene i analysefamilien, som noget der mest er puttet ind for at vinde tid. Endelig synes de fem informanter, at det er unødvendigt og upassende for de mange seere blandt børn, at der bandes meget i denne julekalender.

Sammenskrevet af familiekonsulent Lisbeth Krabbe Haugstrup, KLF, Kirke & Medier
Deltagere: familien Markussen (Anne-Marie (44), Kaj (39), Thea (10), Rebekka (8) og Kristoffer (5), Amerikavej 16, 8883 Gjern.